

100 Jahre Kärntner Volksabstimmung
Ein Land in Zeitreisen und Perspektiven

100 let koroškega plebiscita
Dežela na potovanju skozi čas in prostor

www.carinthija2020.at

Mednarodni simpozij

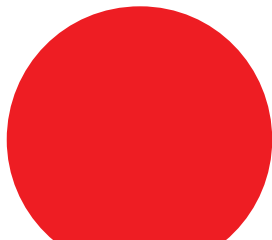
Delo in Demokracija

Preteklost-sedanjest-prihodnost

V četrtek, 24. septembra 2020,

ob 9.00 uri,

Konferenčna dvorana Delavske zbornice Koroške

PROGRAM

#delamoskupaj

Mednarodni simpozij

Delo in demokracija

Preteklost-sedanjest-prihodnost

Namen tega dogodka je v luči osrednje teme, torej koroškega plebiscita, razpravljati o zgodovinskih, demokratično-političnih aktualnih in prihodnjih vprašanjih.

V treh moderiranih panelih bo največ pozornosti namenjene naslednjim dogodkom: 10. oktober v luči mednarodne perspektive, demokratično-politični razvoj in vloga zvezne dežele Koroške v Evropi. Posebna pozornost bo namenjena tematskemu sklopu delo in med drugim tudi z njim povezani vlogi in pomenu koroške delovne sile v kontekstu koroškega plebiscita.

Namen simpozija je odpiranje novih perspektiv, ki jih bodo v svojih utemeljenih prispevkih predstavili strokovnjaki iz Avstrije, Slovenije, Nemčije in Nizozemske. Program simpozija bo zaokrožilo branje.

Rezultati simpozija bodo predstavljani v publikaciji, ki bo predstavljena javnosti 8. oktobra 2020.

#delamoskupaj

POKROVITELJSTVO:

Deželni glavar dr. Peter Kaiser

Predsednik Delavske zbornice Koroške Günther Goach

**Četrtek, 24. septembra 2020,
Konferenčna dvorana
Delavske zbornice Koroške**

(Bahnhofplatz 3, 9021 Celovec/Klagenfurt)

**Udeležba je
brezplačna**

Jezik, v katerem bo potekal dogodek: **nemščina**

Naprošamo vas, da svojo udeležbo potrdite do najkasneje
16. septembra 2020, preko spleta www.zusammen-arbeiten.at/symposium
ali na e-poštni naslov office@igka.at oz. na tel. številko **050 477 2352**.

Varnostna navodila za omejevanje širjenja COVID-19 najdete
na spletni strani www.zusammen-arbeiten.at/symposium

V SODELOVANJU Z

LAND KÄRNTEN

Program

Četrtek, 24. septembra 2020

09:00-09:30 **UVODNI POZDRAV**

09:30-09:45 **Uvod**

Daniel Weidlitsch
Celovec

PANEL 1:

10. OKTOBER 1920 V LUČI MEDNARODNE PERSPEKTIVE

Moderator: **Günther Rautz** (Inštitut za manjšinsko pravo, Bozen/Bolzano)

09:45 - 10:15 **Oblikovanje države, razmejitev
in zaščita manjšin:
10. oktober v mednarodni
perspektivi**

Jürgen Pirker
Gradec

10:15 - 10:30 **MODERIRANA RAZPRAVA**

10:30 - 10:45 **ODMOR ZA KAVO**

10:45 - 11:15 **Koroški plebiscit v luči prvega slovensko-avstrijskega
konflikta na mednarodni ravni**

Andrej Rahten
Ljubljana

11:15 - 11:30 **MODERIRANA RAZPRAVA**

PANEL 2:

1920/2020 IN DELAVSKI RAZRED

Moderator: **Helmut Konrad** (Inštitut za zgodovino, Univerza Karla Franza v Gradcu)

11:30 - 12:00 **Avstrijsko delavstvo in nacionalno vprašanje** **Helmut Konrad**
Gradec

12:00 - 12:15 **MODERIRANA RAZPRAVA**

12:15 - 13:15 ODMOR ZA KOSILO

13:15 - 13:45 „Za srečo vseh ljudi?“
Delavsko gibanje v Avstriji
v obdobju med obema vojnama **Veronika Helfert**
Budimpešta

13:45 - 14:00 **MODERIRANA RAZPRAVA**

14:00 - 14:30 **Delavska gibanja 1920-2020:**
Preboj, kriza ... in ponovni začetek? **Marcel van der Linden**
Amsterdam

14:30 - 14:45 **MODERIRANA RAZPRAVA**

14:45 - 15:00 ODMOR ZA KAVO

Program

PANEL 3:

OBLIKOVANJE DEMOKRACIJE: EVROPA IN AVSTRIJSKA KOROŠKA 2020

Moderator: **Florian Kerschbaumer** (Donavska univerza Krems)

15:00 - 15:30 **Evropa in njena/-e demokracija/-e #PostCorona**

Ulrike Guérot
Krems/Berlin

15:30 - 15:45 **MODERIRANA RAZPRAVA**

15:45 - 16:15 **Avstrijska Koroška kot evropska regija leta 2020!**

Martina Rattinger
Brüssel/Kärnten

16:15 - 16:30 **MODERIRANA RAZPRAVA**

16:30 - 17:30 **BRANJE MAJE HADERLAP**

Organizator si pridržuje pravico, da določene predavatelje zaradi zakonskih omejitev glede vstopa v državo v potek konference vklopi preko spletnega prenosa v živo.

PROGRAM BO VODIL:

Daniel Weidlitsch,
koroška deželna Delavska zbornica

Bi radi bolje spoznali predavatelje in udeležence zaključne razprave?

Na naslednjih straneh boste našli kratke biografske prispevke. > > >

© AK/Jost&Bayer

Mag. Daniel Weidlitsch

je od let 2019 dalje dejaven v okviru Oddelka za izobraževanje Delavske zbornice za avstrijsko Koroško in član upravnega odbora Instituta za zgodovino koroškega delavskega gibanja (IGKA). Študiral je sodobno zgodovino na Alpsko-jadranski univerzi v Celovcu. V svojem znanstveno-raziskovalnem delu se posveča predvsem izobraževanju in usposabljanju v okviru sveta delavcev, političnemu izobraževanju in sodobni zgodovini. Leta 2017 je izšla njegova »Študija o nemški delavski fronti na avstrijskem Koroškem 1938-1945. O Delavski zbornici Koroške v času med njeno likvidacijo in ponovno vzpostavitvijo« V zadnjih letih je dejaven kot kurator številnih razstav, nazadnje je sodeloval pri mobilni deželni razstavi CARINTHija 2020.

© REWI Graz

Assoz. Prof. Dr. Jürgen Pirker

predava na Inštitutu za javno pravo in politologijo na Univerzi Karla Franza v Gradcu. Je član usmerjevalne skupine Austrian Cluster for Conflict, Peace and Democracy (CPDC). Pred tem je delal kot višji raziskovalec na Institute for Minority Rights, European Academy Bolzano (EURAC). Je redni gostujoči predavatelj na Alpsko-jadranski univerzi v Celovcu in na Visoki pedagoški šoli na Koroškem. Po končanem študiju prava in zgodovine se ukvarja z vprašanji avstrijskega ustavnega in upravnega prava ter interdisciplinarnimi vprašanji, zlasti na področju manjšinskega prava, Diversity Managements in interaktivne preobrazbe konfliktov v Evropi in Alpsko-jadranski regiji.

© FB Rahten

Prof. Dr. Andrej Rahten

je študiral na univerzah v Ljubljani in v Celovcu. Leta 1999 je začel delati kot zgodovinar na Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU). Od leta 2004 do 2008 je bil zunanjepolitični svetovalec v kabinetu slovenskega predsednika vlade in soustanovitelj publikacije Studia Diplomatica Slovenica (2007) kot tudi usklajevalnega odbora za raziskovanje zgodovine diplomacije (2008). Od leta 2013 do 2017 je bil veleposlanik Republike Slovenije na Dunaju. Leta 2015 je dosegel habilitacijo rednega profesorja sodobne zgodovine na Univerzi v Mariboru. Od leta 2019 je dopisni član Avstrijske akademije znanosti. Njegovo raziskovanje se osredotoča na zgodovino diplomacije v 19. in 20. stoletju, zgodovino Habsburške monarhije in zgodovino Jugoslavije v medvojnem obdobju.

Predavatelji

© Kleine Zeitung/Sabine Hoffmann

Em.o.Univ.-Prof. Dr. Dr. h. c. Helmut Konrad

Se je rodil leta 1948 v Wolfsbergu in je študiral zgodovino in germanistiko na Univerzi na Dunaju. Doktoriral je sub auspiciis praesidentis in pridobil svojo habilitacijo leta 1982 na Univerzi Johannes Kepler v Linzu. Od leta 1984 do 2016 je bil dejaven kot ordinarius za splošno sodobno zgodovino na Univerzi Karla Franza v Gradcu. Dvakrat je bil dekan Fakultete za družboslovje in dvakrat rektor Univerze Karla Franza v Gradcu. Leta 2009 je prejel veliko zlato častno odlikovanje za poseben zasluge Republike Avstrije. Leta 2016 mu je bil podeljen tudi častni naziv emeritus. Glavni poudarki njegovega dela so med drugim kulturna, socialna in delavska zgodovina.

© Marisa Vranješ

Dr.ⁱⁿ Veronika Helfert

je doktorirala leta 2018 in je od februarja 2020 raziskovalka v okviru projekta »ZARAH: Women's labour activism in Eastern Europe and transnationally, from the age of empires to the late 20th century« na univerzi Central European University v Budimpešti. Poleg raziskovanja in poučevanja na Univerzi na Dunaju, kjer je delovala kot univerzitetna asistentka in sodelavka pri projektu za upravno zgodovino, je bila med letoma 2017 in 2019 sokuratorica razstave »'Mislijo politično' 100 let volilne pravice za ženske v Avstriji«. Njeno raziskovalno delo vključuje zgodovino žensk in zgodovino spolov iz 19. in 20. stoletja, politično nasilje in sodobno politično zgodovino, zgodovino revolucije in družbenih protestnih gibanj, zgodovino demokracije in upravno zgodovino, delavsko gibanje, avstrijsko medvojno obdobje.

© Marcel van der Linden

Prof. Dr. Dr. h. c. Marcel van der Linden

z Mednarodnega inštituta za družbeno zgodovino (Kraljeva nizozemska akademija znanosti), študiral je sociologijo in je od leta 1997 opravljal delo profesorja za zgodovino družbenih gibanj na Univerzi v Amsterdamu. V devetdesetih letih je van der Linden zaznamoval koncept »Global Labor History«. Znotraj koncepta postavljena paradigma globalne in transnacionalne perspektive se odraža tudi v njegovih številnih objavljenih delih (nekaj jih je med drugim prevedenih v nemščino, španščino, kitajščino in korejščino): »Transnational Labour History: Explorations«, »Workers of the World. Essays toward a Global Labor History«. Njegove raziskave se osredotočajo zlasti na zgodovino dela in socialistične ideje.

© DED

Prof.ⁱⁿ Dr.ⁱⁿ Ulrike Guérot

z oddelka za evropsko politiko in raziskovanje demokracije Donavske univerze v Kremsu je v Berlinu ustanovila European Democracy Lab. Doktorirala je leta 1992 na univerzi Westfälischen Wilhelms-Universität v Münstru. Pred tem je delala na evropskem Think Tanks in univerzah v Parizu, Bruslju, Londonu, Washingtonu in Berlinu. Njeni knjigi »Zakaj mora Evropa postati republika! Politična utopija« in »Evropska državljanska vojna - Odrpta Evropa in njeni sovražniki« sta bili prevedeni v številne jezike. Njeni aktualni deli »Kaj menite o Evropi« in »Kaj je narod?« sta bili objavljeni aprila in oktobra 2019. Na začetku leta 2020 je bil v okviru dunajskih predavanj objavljen »Pokop razsvetljenstva? O prekodiranju demokracije in svobode v dobi digitalne netrajnosti«.

© Martina Rattinger

Mag.ª Martina Rattinger, MA

je študirala pravo v Gradcu in Trstu. Magistrirala je tudi iz »International relations« v Bruslju in Parizu. Bila je vodja informacijske točke EU v okviru referendumu o pristopu Avstrije v EU. V Evropskem parlamentu je bila odgovorna predvsem za vprašanja v zvezi z regionalno politiko EU, prometno politiko EU, zlasti na področju transevropskih prometnih omrežij in evropske okoljske politike. Poleg svoje funkcije vodje Urada za zvezo je podpredsednica komiteja »Steering Committee« mreže ELISAN (Evropska mreža za lokalno vključenost in socialno delovanje) in vodja področja za evropske in mednarodne zadeve dežele Koroške. Prav tako objavlja in daje informacije o vprašanih EU.

© Arnold Peschl

Maja Haderlap

je po končanem doktoratu iz predmetov gledališke vede in filologija v gledališču, najprej delala kot asistentka v dramaturgiji in asistentka za produkcijo v Trstu in v Ljubljani, nato kot glavna dramaturginja v Mestnem gledališču v Celovcu (1992 do 2007). Leta 2011 je kot prva Avstrijka prejela nagrado Ingeborg Bachmann za odlomek iz svojega dela »Angel pozabe«, katerega je leta 2015 spremenila tudi v odrsko različico za Akademsko gledališče Dunaj. Leta 2019 je prejela avstrijsko nagrado za literaturo. Maja Haderlap je članica Nemške akademije za jezik in poezijo v Darmstadt in dopisna članica Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Kot pisateljica živi v Celovcu.

NE SPREGLEJTE!

Zgodovinske in umetniške perspektive koroškega plebiscita

S prepletanjem dveh različnih pristopov razstava „(Ab)stimmungsbilder“ v ospredje postavlja večplastnost koroškega plebiscita

SLAVNOSTNA PROSLAVA

Četrtek, 8. oktobra 2020, ob 19:00
Konferenčna dvorana AK Kärnten

**Od septembra 2020 v
ÖGB/AK Bildungsforum**

Bahnhofstraße 44
9020 Celovec

Ogled z vodenjem po
predhodnem dogovoru na
050 477 2304 ali
bildung@akktn.at

Podrobnosti o teh dogodkih
kmalu na spletni strani
www.zusammen-arbeiten.at

#delamoskupaj

KOLOFON

Izdajatelj, lastnik medija in založnik:

**Inštitut za zgodovino koroškega delavskega gibanja,
Fromillerstraße 31/3, 9020 Klagenfurt am Wörthersee**

Vodja projekta:

Mag. Daniel Weidlitsch, Delavska zbornica Koroške

Grafika:

MAJORTOM Ogris KG

Prevod:

Mag.^a Marina Einspieler-Siegert

Tisk:

Satz und Druck Team, Celovec/Klagenfurt

Julij 2020

V SODELOVANJU Z

LAND KÄRNTEN

Informacije in registracija sta
na voljo na spletni strani **zusammen-arbeiten.at/symposium**
ali na e-poštnem naslovu **office@igka.at** oz. na tel. številki
050 477 2352.

#delamoskupaj